

1. WSTĘP

1.1. Cel

Celem przedmiotowego opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia na lata 2017-2020, zwanego dalej „GPOŚ”, z perspektywą do 2024 roku. Niniejsze opracowanie ma za zadanie zaktualizować zapisy Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia na lata 2009-2015, która została przyjęta dnia 29 marca 2010 roku przez Radę Miejską uchwałą XLVIII/391/2010.

Obecna aktualizacja ma za zadanie dostosowanie ustaleń zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia do wytycznych zawartych w zaktualizowanych i nowych dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym. W dokumencie zwrócono także uwagę na zmieniające się przepisy prawa oraz zawarte w nich wytyczne na najbliższe lata. Okres referencyjny stanowią lata 2012-2014. Rok 2015 i 2016 jako bazowy wykorzystano w sytuacjach, dla których uzyskano odpowiednie dane.

Aktualizacje programu ochrony środowiska dla poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego określają: aktualny stan środowiska, cele w zakresie bieżącego gospodarowania środowiskiem, szczegółowe zadania, których realizacja zoptymalizuje zarządzanie środowiskiem, w tym także odpadami, rodzaje przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia zakładanych efektów oraz instrumenty finansowe i kontrolne gwarantujące racjonalną gospodarkę pod względem środowiskowym, jak i ekonomicznym.

Stopień aktualizacji programów w poszczególnych jednostkach jest uzależniony od zmian, jakie zaszły na terenie samorządu od czasu poprzedniego opracowania oraz zmian w planowaniu i procesach prawnych.

Ze względu na miejsko-wiejski charakter Gminy i zachodzące w nim zmiany lokalny samorząd zamierza podjąć działania optymalizujące rozwój regionu zarówno pod względem ekonomicznym, jak i środowiskowym. W najbliższych latach planuje się w głównej mierze usprawnienie gospodarowania ściekami i odpadami komunalnymi. W dalszej perspektywie opracowanie planów zagospodarowania gminy z uwzględnieniem możliwości lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko i znacząco oddziaływujących na środowisko. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na możliwość lokalizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ze względu na już w poprzednich latach istniejący zaawansowany system odbierania odpadów, główny trud zostanie podjęty w kierunku dostosowania go do zmieniających się przepisów prawa. Przeprowadzone analizy obejmują głównie odpady komunalne. Pozwoli to, na dokonanie całościowej oceny poziomu i tempa zmian zachodzących w dziedzinie poprawy stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Ponadto, umożliwi ustalenie stopnia zachodzących przeobrażeń w procesie racjonalizacji gospodarowania odpadami komunalnymi, wskaże także kierunki zmian w przyszłych latach oraz dostosowanie do nich takich działań, które przyniosą założone efekty.

1.2. Odniesienie do innych strategicznych dokumentów i planów

Agenda 21

Program Agenda 21 został przyjęty na Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro w 1992 roku w Brazylii na Konferencji Stanów Zjednoczonych "Środowisko i Rozwój" (UNCED). Jego celem jest wprowadzenie zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia.

Składa się z 8 obszarów:

- Rolnictwo,
- Bioróżnorodność i zarządzanie ekosystemami,
- Edukacja,
- Energia i Mieszkalnictwo,
- Ludność,
- Zdrowie Publiczne,
- Zasoby i recykling,
- Transport, zrównoważony rozwój gospodarczy.

Strategia Europa 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – „Europa 2020”, przyjęta przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 roku, zastąpiła realizowaną w latach 2000 – 2010 Strategię Lizbońską. Dokument „Europa 2020”, stanowiący odpowiedź na kryzys gospodarczy, jest kluczowy dla średniookresowej strategii rozwoju kraju w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Uwzględnia ona stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

Strategia wyznacza trzy priorytety, których realizacja odbywać się będzie na szczeblu unijnym oraz krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego),
- rozwój zrównoważony (transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej; produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności),
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem; wspieranie gospodarki zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną).

Efektom realizacji priorytetów Strategii „Europa 2020” ma być gospodarka bazująca na wiedzy, niskoemisyjna, promująca przyjazne środowisku technologie, oszczędnie gospodarująca zasobami, kreująca nowe „zielone” miejsca pracy, a zarazem zachowująca dbałość o spójność społeczną. Zatem, w ten sposób zostanie osiągniętych pięć celów przedstawionych w Strategii, a dotyczących:

- wzrostu wydatków na działalność B+R,
- wzrostu stopy zatrudnienia,
- wzrostu udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie oraz zmniejszeniu odsetka osób wcześnie kończących naukę,

- ograniczenia emisji CO₂ i osiągnięcia celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii,
- ograniczenia liczby osób żyjących w ubóstwie oraz wykluczenia społecznego.

Działania dotyczące realizacji celów założonych dla Polski koordynowane są przez Ministerstwo Gospodarki (MG), które pełni rolę krajowego koordynatora Strategii „Europa 2020”. W dniu 26 kwietnia 2011 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020” w Polsce.

Jako cele krajowe Strategii „Europa 2020” Polska przedstawiła:

- o zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata, do co najmniej 71% (dla UE wskaźnik ustalono na poziomie 75%);
- o osiągnięcie poziomu nakładów na działalność B+R równego 1,7% PKB (dla UE – 3%);
- o zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu ok. 96 Mtoe, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja emisji CO₂ (dla UE są to cele „20/20/20”);
- o zmniejszenie do 4,5% odsetka młodzieży niekontynuującej nauki oraz zwiększenie do 45% odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie (dla UE odpowiednio 10% i 40%);
- o zmniejszenie o 1,5 mln liczby osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa (dla UE założono 20 mln osób).

Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju

Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju, mająca na celu zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego, przyjęta została przez Radę Europejską 26 czerwca 2006 roku. Dokument koncentruje się na kwestiach związanych z zarządzaniem zasobami naturalnymi, w tym zaleca sposoby produkcji i konsumpcji, które chronią ograniczone zasoby Ziemi. Strategia ta definiuje pożądane kierunki zmian w perspektywie długoterminowej w sferach: społecznej, gospodarczej i ekologicznej, jak również sposoby ich osiągnięcia, stawia wyzwania przed Unią Europejską w ramach 7 kluczowych dziedzin:

- 1) zmiany klimatyczne i czysta energia,
- 2) zrównoważony transport,
- 3) zrównoważona konsumpcja i produkcja,
- 4) ochrona i gospodarowanie zasobami naturalnymi,
- 5) zdrowie publiczne,
- 6) integracja społeczna, demografia i migracja,
- 7) wyzwania związane z globalnym ubóstwem i zrównoważonym rozwojem.

Kraje członkowskie UE, w tym również Polska, zobowiązane są do realizacji założeń tej strategii na gruncie dokumentów i polityk krajowych.

Pakiet energetyczno-klimatyczny (zwany pakietem „3 x 20%”)

Pakiet energetyczno-klimatyczny, przyjęty 17 grudnia 2008 roku przez Parlament Europejski, zakłada kontrolowanie i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych na terenie UE. Zakłada redukcję o 20% emisji gazów cieplarnianych w UE w stosunku do emisji z roku 1990, 20% udział energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem w 2020 r. (dla Polski udział ten, to 15%), 20% wzrost efektywności energetycznej do 2020 r.

~~~~~

Podstawowym celem przyjętego pakietu było przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, a pośrednio również zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności wszystkich krajów UE. Prognozuje się, że efektem podjętych przez wszystkie kraje członkowskie UE działań mających na celu realizację założeń Pakietu energetyczno-klimatycznego będzie stopniowa zmiana struktury paliwowej mocy wytwórczej w Europie (istotne stanie się pozyskiwanie energii z wiatru i słońca, natomiast – w dłuższej perspektywie – spadnie wykorzystanie węgla, gazu, ropy naftowej, czy energii jądrowej).

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 została przyjęta 25 września 2012 roku chwałą Nr 157 przez Radę Ministrów (M.P. 2012 poz. 882). Celem głównym tej średniookresowej strategii staje się wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności. Cele i kierunki Strategii Rozwoju Kraju 2020 (gdzie spójna hierarchia celów i kierunków interwencji zintegrowanie łączy się z 9 strategiami) zakładają działania legislacyjne, instytucjonalne i programowo – interwencyjne w trzech głównych obszarach:

- obszar I „sprawne i efektywne państwo”,
- obszar II „konkurencyjna gospodarka”,
- obszar III „spójność społeczna i terytorialna”.

Dla niniejszego GPOŚ najistotniejszym z celów Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest:

Cel II.6. *Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko* – w tym przede wszystkim Poprawa efektywności energetycznej i stanu środowiska.

Cel ten, zakładający harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska, stanowić będzie dla Polski w najbliższym dziesięcioleciu jedno z głównych wyzwań rozwojowych. Zachowanie zasobów przyrodniczych w stanie nie pogorszonego, a docelowo zwiększenie ich trwałości i jakości nie może być traktowane, jako bariera w rozwoju kraju.

W najbliższych dziesięciu latach podejmowane będą działania skierowane na zmianę struktury nośników energii, poprawę sprawności energetycznej procesów wytwarzania oraz przesyłu, ograniczenie zużycia energii i paliw przez poszczególne sektory gospodarki (głównie transport, mieszkalnictwo, przemysł), w tym sektor publiczny, jak również zwiększenie wykorzystania urządzeń i technologii energooszczędnych. Stopniowej poprawie świadomości w zakresie wymogów ochrony środowiska i oszczędzania energii ciągle w niewystarczającym stopniu towarzyszy dobre i egzekwowane prawo.

Do zapewnienia niezbędnych dostaw energii elektrycznej i ciepła planowane są działania mające na celu odtworzenie i wzmocnienie istniejących oraz budowę nowych linii elektroenergetycznych, w szczególności umożliwiających wymianę trans graniczną energii elektrycznej z krajami sąsiednimi oraz wdrożenie systemu inteligentnych sieci energetycznych. Modernizacja sektora elektroenergetycznego obejmować będzie odniesienie sprawności i redukcję strat w sieciach przesyłowych oraz w miejscach wytwarzania i wykorzystania energii, wprowadzenie energooszczędnych i wysokoefektywnych technologii. Prowadzone będą też działania wspierające w energetyce na rzecz jednoczesnego (skojarzonego) wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej, a tym samym wpływające

~~~~~

na końcową efektywność energetyczną elektrowni, w szczególności na obszarach, gdzie jest możliwość wykorzystania tzw. „ciepła sieciowego”. Ponadto wspierany będzie rozwój energetyki rozproszonej poza istniejącą siecią energetyczną z wykorzystaniem lokalnych odnawialnych źródeł (w tym opartych na zdolności produkcyjnej – podstawowej i ubocznej – rolnictwa i rybactwa). Dla zmniejszenia energochłonności kluczowe będą również: oszczędne korzystanie przez odbiorców końcowych z energii elektrycznej i ciepła, jak też działania prowadzone w różnych sektorach gospodarki – w energetyce, budownictwie i przemyśle, w tym zapewnienie efektywności paliwowej w sektorze transportowym oraz zmniejszanie energochłonności materiałów i urządzeń. Poprawie efektywności energetycznej służyć będzie zastosowanie dostępnych i sprawdzonych technologii w zakresie termomodernizacji budynków i sieci ciepłowniczych. Ponadto poprawieniu efektywności energetycznej służyć będą prace nad innowacyjnymi technologiami w systemach energetycznych.

Istotną kwestią będzie niewątpliwie inwestowanie w ochronę wód i gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami czy ochronę powietrza, a także podejmowanie działań umożliwiających dostosowanie uczestników rynku do wyzwań zrównoważonego rozwoju. Poprawie jakości powietrza służyć będą długoterminowe działania na rzecz ograniczenia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza z sektorów najbardziej emisyjnych (energetyka, transport), ze źródeł emisji rozproszonych (nieduże zakłady przemysłowe, małe kotłownie) i ze źródeł indywidualnych w zabudowie mieszkaniowej (tzw. niska emisja). Promowane będzie stosowanie innowacyjnych technologii w przemyśle, paliw alternatywnych oraz rozwiązań zwiększających efektywność zużycia paliw i energii w transporcie, a także wykorzystanie paliw niskoemisyjnych w mieszkalnictwie. Poprawie jakości wód będą służyć działania związane z porządkowaniem systemu gospodarki ściekowej. W celu ograniczenia ilości zanieczyszczeń wynikających z prowadzenia działalności rolniczej, promowany będzie rozwój wiedzy na temat ochrony środowiska poprzez upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych.

Ponadto prowadzone będą prace na rzecz przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni i tworzenia rozwiązań sprzyjających ochronie zasobów przyrodniczych, szczególnie poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację fauny i flory w układach regionalnych, krajowych i międzynarodowych. Poprawa stanu środowiska wpłynie jednocześnie na jakość życia społeczeństwa oczekującego na zapewnienie wypoczynku w odpowiednich warunkach środowiska przyrodniczego. Również zapobieganie dalszym zmianom klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze jest niezbędnym zadaniem opracowanej strategii.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjęta 13 lipca 2010 roku przez Radę Ministrów, wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju (w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich) oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Dokument ten określa także sposób działania (zasady i mechanizmy współpracy) podmiotów

~~~~~

publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju, jak m.in.:

- odpowiedź na zmiany klimatyczne i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego,
- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.

KSRR, stanowiąca jedną z 9 strategii zintegrowanych, realizująca cele rozwoju kraju nakreślone w Strategii Rozwoju Kraju 2020, otworzyła drogę do zmiany modelu polskiej polityki regionalnej na bardziej nowoczesny i skuteczny.

Najważniejszym celem KSRR jest wykorzystanie specyficznych atutów (tzw. potencjałów rozwojowych), które ma każdy obszar Polski, dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności (w horyzoncie długookresowym).

Cel strategiczny obejmuje trzy cele szczegółowe:

- 1) wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność) – tj. rozwijanie potencjałów największych miast i otaczających je gmin oraz tworzenie warunków do korzystania z tego rozwoju przez pozostałe obszary,
- 2) budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność – niwelowanie różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju) – tj. dotyczy głównie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług, miast, które tracą dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- 3) tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność – sprawne zarządzanie polityką rozwoju) – tj. m.in. większa rola województw w prowadzeniu polityki rozwoju, nowe narzędzia polityki regionalnej – kontrakty terytorialne, obserwatoria terytorialne, krajowe i regionalne fora terytorialne.

Ta „triada” celów opiera się na założeniach przekształcenia sposobu myślenia o roli polityki regionalnej (określaną mianem nowego paradygmatu rozwoju) i jej realizacji.

KSRR przewiduje następujące typy działań, będące przedmiotem zainteresowania w GPOŚ:

W zakresie konkurencyjności:

1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.

1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,

1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.

W zakresie spójności:

2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.

2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,

2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

W zakresie sprawności:

3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa 2020 r. (BEiŚ)

Strategia BEiŚ, będąca jedną z 9 zintegrowanych strategii rozwoju, przyjęta uchwałą Nr 58 przez Radę Ministrów 15 kwietnia 2014 roku (M.P. 2014 poz. 469) a przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki, przyczyni się do rozwoju nowoczesnego i przyjaznego środowisku sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne. Stanowi ona odpowiedź na najważniejsze wyzwania stojące przed Polską w perspektywie do 2020 roku w zakresie środowiska i energetyki, które zostały zdefiniowane jako priorytety krajowe w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 roku, jak i w Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Cele i działania zaplanowane w BEiŚ są także zgodne z celami Strategii Europa 2020.

Podstawowym zadaniem Strategii jest zintegrowanie polityki środowiskowej z polityką energetyczną w tych obszarach, gdzie aspekty te przenikają się wzajemnie. Ponadto, przyjęty dokument wytycza kierunki rozwoju branży energetycznej oraz wskazuje zarówno priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, jak i kluczowe działania, które powinny zostać podjęte w ramach długofalowych planów rozwoju sektora energetycznego.

Głównym celem Strategii jest stworzenie warunków dla rozwoju konkurencyjnego i efektywnego sektora energetycznego przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i dbałości o środowisko naturalne. Ten główny cel BEiŚ realizowany będzie przez następujące cele szczegółowe (rozwojowe) i kierunki interwencji mające znaczenie dla niniejszego GPOŚ:

Cel 1: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- 1.1. *Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,*
- 1.2. *Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,*
- 1.3. *Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,*
- 1.4. *Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.*

Cel 2: Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- 2.1. *Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,*
- 2.2. *Poprawa efektywności energetycznej,*
- 2.3. *Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych,*
- 2.4. *Modernizacja sektora energetyki zawodowej, w tym przygotowanie do wprowadzenia energetyki jądrowej,*
- 2.5. *Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy,*
- 2.6. *Wzrost znaczenia rozproszonych odnawialnych źródeł energii,*
- 2.7. *Rozwój energetyki na obszarach podmiejskich i wiejskich.*

Cel 3: Poprawa stanu środowiska

- 3.1. *Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,*
- 3.2. *Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,*
- 3.3. *Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,*
- 3.4. *Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,*

~~~~~

3.5. *Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.*

Polityka ekologiczna państw lat 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przyjęta została uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 roku (M.P. 2009 nr 34 poz. 501).

Cele polityki ekologicznej państwa w odniesieniu do niniejszego GPOŚ:

1. W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
 - polepszanie stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia,
 - ochrona wód przed zanieczyszczeniem (w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków),
 - ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową),
 - ochrona środowiska, a także społeczeństwa przed ponadnormatywnym hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
 - efektywny system nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek oraz radykalna poprawa gospodarowania odpadami.
2. W zakresie ochrony zasobów naturalnych:
 - zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy z nią współistnieje,
 - racjonalizacja użytkowania zasobów leśnych (rozwijanie idei trwale zrównoważaj i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej),
 - racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych (w tym skuteczna ochrona głównych zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniami),
 - ochrona przed erozją oraz stosowanie dobrych praktyk rolnych, a także zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
 - racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.
3. W zakresie działań systemowych:
 - podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców (zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”), w tym kształtowanie proekologicznych zachowań konsumenckich (zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju), prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska, uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska oraz organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
 - stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody,

- zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu eko-innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska,
- przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r., kończąca proces aktualizacji strategicznego dla Wielkopolski dokumentu, obowiązującego od grudnia 2005 roku, została przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXIX/559/12 w dniu 17 grudnia 2012 roku.

Poniżej przedstawiono te cele strategiczne, które mają znaczenie dla niniejszego GPOŚ:

Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności Województwa.

Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Pełną i efektywną realizację zapisów poszczególnych celów Strategii zapewniają odpowiednie instrumenty finansowe, instytucjonalne i programowe.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego przyjęty został uchwałą nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 roku przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego i uwzględnia on cele określone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Jako dokument planistyczny niższego szczebla, opracowany został zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. KPZK wskazuje pas od Poznania do Warszawy jako obszar silnie przekształcony, z lokalnie zachowanymi walorami przyrodniczymi i lokalnie wyraźnie zaznaczonym zaburzeniem równowagi ekologicznej. Intensywny rozwój przestrzenny w centralnej części województwa, a także na obszarach wzdłuż tras komunikacyjnych łączących Poznań i Warszawę powoduje liczne przekształcenia, a także zagrożenia środowiska.

Celem planu jest harmonijny i zrównoważony rozwój przestrzenny, jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców regionu. Jednocześnie podkreślono w nim, iż polityka przestrzenna powinna wspierać procesy rozprzestrzeniania rozwoju z tych obszarów do obszarów peryferyjnych, zwiększając możliwości uzyskania spójności terytorialnej oraz ułatwiając pełniejsze wykorzystanie zasobów ludzkich i rzeczowych kraju.

Plan nie tylko ujmuje zagadnienia polityki poprawy efektywności struktur przestrzennych oraz poprawy stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, ale i również wskazuje na konieczność stworzenia spójnego systemu przyrodniczego.

Plan, uwzględniając koncepcję krajowej sieci ekologicznej (ECONET-PL), wyznacza obszary, które konstytuują spójność istniejących i wskazywanych do utworzenia obszarów

chronionych z pozostałymi elementami struktury przestrzennej regionu. Są to: doliny rzek, ekosystemy leśne, międzynarodowe i krajowe korytarze ekologiczne migracji zwierząt i roślin, zlewnie o potencjalnie dużych możliwościach zalesienia oraz strefy wododziałowe wymagające struktury użytkowania odpowiedniej do pełnionej funkcji.

Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020 i Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017

Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020 przyjęty uchwałą Nr XXII/580/16 z dnia 26 września 2016 roku przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego, ujmuje strategię działań do roku 2020. W Programie tym ujęto zmiany w zakresie ustawodawstwa i dokumentów programowych dotyczących m.in. ochrony środowiska, jakie zaszły w ostatnich latach. Ten uwarunkowany „Polityką ekologiczną państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016” dokument, opisuje realizację strategii dla poszczególnych zagadnień wynikających m.in. ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów wraz z zawartymi najważniejszymi celami oraz kierunkami działań, jakie będą podejmowane w najbliższych latach.

Zgodnie z polityką Programu Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego celem strategicznym jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych.

Poniżej wskazano te cele działań polityki ekologicznej województwa wielkopolskiego, które mają znaczenie dla sporządzanego GPOŚ:

- *Adaptacja i uwzględnianie w inwestycjach i zarządzaniu przestrzenią zmian klimatycznych,*
- *Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrej jakości powietrza bez przekraczania norm, redukcja oddziaływań niskiej emisji i transportu,*
- *Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu klimatu akustycznego, zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas*
- *Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości,*
- *Zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód,*
- *Poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich,*
- *Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,*
- *Dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych,*
- *Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko,*
- *Zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej,*
- *Minimalizacja skutków poważnych przemysłowych awarii,*
- *Kształtowanie postaw ekologicznych – edukacja dla zrównoważonego rozwoju,*
- *Rozwijanie monitoringu w celu zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.*

~~~~~

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 z dnia 27 sierpnia 2012 roku został przyjęty uchwałą Nr XXV/440/12 przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego. Plan ten jest zgodny z Krajowym planem gospodarki odpadami 2014. Realizacja zadań zawartych w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 wynika z konieczności spełnienia wymagań prawnych, m.in. w zakresie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020 oraz Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 są strategicznymi dokumentami dla opracowania GPOŚ.

Zawierają one w szczególności:

- ogólny przegląd stanu środowiska w województwie,
- cele i kierunki działań,
- strategię wdrażania programu wraz z jego oceną,
- sposób zarządzania (w tym monitoring) i aspekty finansowania,
- analizę oddziaływania na środowisko.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności przyjęta uchwałą nr 16 z dnia 5 lutego 2013 roku przez Radę Ministrów, określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Celem głównym tego dokumentu, będącym o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym, jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Trzecia Fala Nowoczesności oznacza umiejętność łączenia modernizacji, innowacji, impetu cyfrowego z poprawą właśnie jakości życia mieszkańców i skokiem cywilizacyjnym, by uniknąć zagrożenia peryferyzacją.

Strategia kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacja), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (terytorialny zrównoważony rozwój – dyfuzja) oraz efektywności i sprawności państwa. Z punktu widzenia niniejszego GPOŚ najistotniejszy jest: Cel 7 – *Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska* (w tym również modernizacja sieci elektromagnetycznych i ciepłowniczych oraz zwiększenie poziomu ochrony środowiska).

Krajowy Program Ochrony Powietrza do Roku 2020 (z perspektywą do 2030)

Wydanie drugie, obowiązuje w Polsce od 1 października 2015 roku.

„Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski. Dotyczy to w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Poprawa jakości powietrza powinna nastąpić co najmniej do stanu niezagrożającego zdrowiu


~~~~~  
ludzi, zgodnie z wymogami prawodawstwa Unii Europejskiej, transponowanego do polskiego porządku prawnego, a w perspektywie do roku 2030 do celów wyznaczonych przez Światową Organizację Zdrowia”.

Ze względu na szeroki zakres działań niezbędnych do podjęcia zarówno na szczeblu krajowym, jak i wojewódzkim oraz lokalnym, w KPOP po szczegółowej analizie stanu powietrza w kraju, założono ramy czasowe realizacji działań: krótkoterminowe – do roku 2018, średnioterminowe – do roku 2020 oraz długoterminowe – do roku 2030. Jednocześnie w ramach działań krótkoterminowych wyznaczono działania priorytetowe do natychmiastowej realizacji. W Programie wskazano podmioty odpowiedzialne za realizację zadań. Wśród działań wg Planu KPOP na poziomie gminy – działania krótkoterminowe o charakterze priorytetowym m.in.:

- ✱ Przygotowanie gminnych planów gospodarki niskoemisyjnej, warunkujących finansowanie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza oraz gazów cieplarnianych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2014–2020 (POIiŚ 2007-2013).
- ✱ Podniesienie świadomości społecznej na temat pozytywnych aspektów zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez przeprowadzanie głębokiej termomodernizacji budynków, rozwój kogeneracji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (NFOŚiGW: KAWKA, BOCIAN, RYŚ, PROSUMENT, RPO 2014–2020).
- ✱ Akcje informacyjne uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza (NFOŚiGW – KAWKA, WFOŚiGW).

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, będąca jedną z 9 strategii zintegrowanych, została przyjęta uchwałą Nr 7 z dnia 15 stycznia 2013 roku przez Radę Ministrów (M.P. 2013 poz. 73). Głównym celem dokumentu opracowanym przez ekspertów Ministra Gospodarki jest stworzenie na wysokim poziomie konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy i współpracy. SIEG zwraca również uwagę na zagadnienie przyjaznego środowiska – przedstawia w tej tematyce:

Cel 3 – Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.

Realizacja powyższego celu ma polegać na:

- obniżeniu materiałochłonności i energochłonności produkcji i usług,
- racjonalności korzystania z wody,
- wzroście eksportu towarów i usług środowiskowych,

co skutkować będzie również tworzeniem zielonych miejsc pracy.

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) (SRT)

Strategia Rozwoju Transportu, przyjęta uchwałą Nr 6 przez Radę Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 roku (M.P. 2013 poz. 75), przedstawia kierunki rozwoju transportu w Polsce w zgodności z celami zawartymi w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) i Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (ŚSRK). Głównym celem SRT jest:



~~~~~  
Cel strategiczny 1 – utworzenie zintegrowanego systemu transportowego poprzez inwestycje w infrastrukturę transportową,

Cel strategiczny 2 – wykreowanie sprzyjających warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Jego realizacja odbywać się będzie na podstawie pięciu celów szczegółowych, z których Cel 4 – *Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko*, ma znaczenie dla niniejszego GPOŚ.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020 (SZRWiR)

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa z dnia 25 kwietnia 2012 roku została uchwałą Nr 163 przyjęta przez Radę Ministrów (M.P. 2012 poz. 839). Długookresowym głównym celem Strategii jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Jednym z pięciu celów szczegółowych dążących do osiągnięcia tego głównego celu strategicznego jest: *Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich*. Wyznacza ona, ważne dla GPOŚ, następujące priorytety:

- 5.1. *Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich,*
- 5.2. *Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ład przestrzennego,*
- 5.3. *Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mityzacji),*
- 5.4. *Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich,*
- 5.5. *Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich.*

Strategia „Sprawne Państwo 2020”

Dokument Strategia „Sprawne Państwo 2020” przygotowywany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a przyjęty uchwałą Nr 17 z dnia 12 lutego 2013 roku (M.P. 2013 poz. 136), określa cele i kierunki działań, jakie należy podjąć, aby podnieść sprawność i efektywność państwa do 2020 roku. Najważniejszym założeniem Strategii jest sprawna i efektywna administracja publiczna otwarta na współpracę z obywatelem, i tworząca dobre prawo. Dokument zakłada między innymi racjonalne wykorzystanie środków publicznych, porządkowanie struktur organizacyjnych, skuteczne zarządzanie i koordynację, tworzenie przyjaznego dla obywateli i przedsiębiorców prawa. Ponadto przedstawia wdrożenie rozwiązań przyczyniających się do wzrostu konkurencyjności polskiej jurysdykcji, likwidację barier administracyjnych, wzrost aktywności obywatela (np. konsultacje społeczne) w procesach rządzenia i debacie publicznej oraz szerokie wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych.

Realizacja założeń Strategii niewątpliwie przyczyni się do sprawnego wykorzystania funduszy unijnych w nowej perspektywie budżetowej (2014-20).

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP 2022 (SRsBN RP, przyjęta przez Radę Ministrów w drodze uchwały nr 67 w dniu 9 kwietnia 2013 roku, jest jedną z dziewięciu komplementarnych, zintegrowanych strategii rozwoju realizujących długookresową i średniookresową strategię rozwoju kraju. Strategia z obszaru bezpieczeństwa narodowego, po raz pierwszy, została opracowana w powiązaniu z polityką społeczno-gospodarczą kraju oraz w oparciu o metodologię umożliwiającą realizację zawartych w niej zamierzeń.

Kierunki działań tego dokumentu „nowej generacji”, uwzględniającego wymogi nowoczesnego systemu zarządzania rozwojem kraju, koncentrują się wokół dwóch naczelnych zasad: efektywności i spójności – stąd też jej głównym celem będzie *Wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego*. Efektywność będzie osiągana poprzez podnoszenie sprawności zasadniczych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego – służyć temu będzie realizacja celu pierwszego *Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym*, cel drugiego *Umocnienie zdolności państwa do obrony* oraz celu trzeciego *Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego*. Dzięki realizacji celu czwartego *Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa* i piątego *Tworzenie warunków dorozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego* zapewniona zostanie spójność systemu bezpieczeństwa narodowego (na zewnątrz i do wewnątrz). Zaproponowane działania z zakresu spójności będą realizowane etapowo – w pierwszej kolejności będą ukierunkowane na zwiększanie współpracy i koordynacji, w dalszej – na integrację. Cele 1, 2 i 3 mają zatem charakter operacyjny (wykonawczy), zaś cele 4 i 5 – systemowo-koordynacyjny. Dla niniejszego GPOŚ znaczenie mają:

Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego

Priorytet 3.1. *Zwiększenie odporności infrastruktury krytycznej*

Kierunek interwencji 3.1.3. *Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce*

Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

Priorytet 4.1. *Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego*

Kierunek interwencji 4.1.1. *Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,*

Kierunek interwencji 4.1.2. *Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,*

Kierunek interwencji 4.1.3. *Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,*

Kierunek interwencji 4.1.4. *Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.*

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 104 dnia 18 czerwca 2013 roku, jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju.

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w dokumencie tym wyznaczono pięć celów szczegółowych, z których 4. *Poprawa zdrowia i obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej* (kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności) ma znaczenie dla niniejszej GPOŚ.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych strategii odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (SRKS)

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 61 dnia 26 marca 2013 roku (M.P. 2013 poz. 378). Jej koordynatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. SRKS jest jedną z dziewięciu Strategii rozwoju, przyczyniających się do realizacji celów określonych w długookresowej (*Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Wzrost społecznego kapitału rozwoju”*) i średniookresowej (*Strategia Rozwoju Kraju 2020*) strategii rozwoju kraju.

Dokument ten opiera się na przekonaniu, iż kapitał społeczny jest ważnym czynnikiem rozwoju kraju, wymagającym wzmocnienia. Podejmowane działania powinny przyczyniać się do wzrostu wzajemnego zaufania Polaków i sprzyjać poprawie zaufania do instytucji i organów państwa. Ważnym elementem inicjowanych zmian powinno być wzmacnianie gotowości Polaków do działania na rzecz dobra wspólnego.

Dla potrzeb przygotowania SRKS wyodrębniono cztery obszary kluczowe (postawy i kompetencje społeczne, współdziałanie i partycypacja społeczna, komunikacja społeczna, kultura i kreatywność), w których w najbliższych latach konieczna jest interwencja państwa, realizowana w partnerskim współdziałaniu z obywatelami. W dokumencie wyznaczono również pięć wyzwań rozwojowych: pierwsze odpowiada celowi głównemu SRKS, pozostałe korespondują z jej czterema celami szczegółowymi, z których 4. *Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego*, w ramach Priorytetu 4.1. *Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej* – Kierunek działań 4.1.2. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu*, ma największe znaczenie dla GPOŚ.

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku, przyjęta uchwałą nr 202/2009 z dnia 10 listopada 2009 roku przez Radę Ministrów, stanowi dokument krajowy wyznaczający kierunki działań w celu ograniczenia niskiej emisji. Dokument ten, poprzez działania inicjowane na szczeblu krajowym, wpisuje się w realizację celów polityki energetycznej określonych na poziomie Wspólnoty. Według polskiej polityki energetycznej podstawowymi kierunkami są:

- ✖ poprawa efektywności energetycznej,
- ✖ wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,

- ✱ dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- ✱ rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- ✱ rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ✱ ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Przyjęte kierunki polityki energetycznej są w znacznym stopniu współzależne. Bowiem wdrożenie proponowanych działań istotnie wpłynie na zmniejszenie energochłonności polskiej gospodarki (poprawa efektywności energetycznej ogranicza wzrost zapotrzebowania na paliwa i energię), a co za tym idzie zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego (zmniejszenie uzależnienia od importu). Ponadto przełoży się to również na mierzalny efekt w postaci redukcji emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń w sektorze energetycznym. Podobne efekty przynosi także rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym zastosowanie biopaliw, wykorzystanie czystych technologii węglowych oraz wprowadzenie energetyki jądrowej.

Polityka energetyczna, realizując działania zgodnie z tymi kierunkami, będzie dążyła do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego kraju przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku wpisuje się priorytety „Strategii rozwoju kraju 2007-2015” przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku. W szczególności cele i działania określone w niniejszym dokumencie przyczynią się do realizacji priorytetu dotyczącego poprawy stanu infrastruktury technicznej. Cele Polityki energetycznej są także zbieżne z celami Odnowionej Strategii Lizbońskiej i Odnowionej Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE. Polityka energetyczna będzie zmierzała do realizacji zobowiązania, wyrażonego w powyższych strategiach UE, o przekształceniu Europy w gospodarkę niskiej emisji dwutlenku węgla oraz pewnym, zrównoważonym i konkurencyjnym zaopatrzeniu w energię.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego

Ten dokument strategiczny choć został przyjęty przez Radę Powiatu Gostyńskiego Uchwałą nr XXVIII/175/01 w dniu 22 lutego 2001 roku, to większość celów, które zostały tam ujęte, pozostają nadal aktualne. Określono w nim 17 celów:

- ↻ środowisko przyrodnicze jest odpowiednio chronione,
- ↻ gospodarka odpadami ma charakter racjonalny i kompleksowy,
- ↻ mieszkańcy powiatu mają wysoką świadomość ekologiczną,
- ↻ zasoby wodne są odpowiedniej jakości,
- ↻ mieszkańcy powiatu mają szerokie możliwości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji,
- ↻ powiat zapewnia odpowiednią ofertę kulturalno-rekreacyjną,
- ↻ istnieje zróżnicowana i atrakcyjna oferta na rynku pracy,
- ↻ powiat charakteryzuje wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców,
- ↻ powiat jest profesjonalnie promowany,
- ↻ występują atrakcyjne i w pełni przygotowane tereny pod inwestycje gospodarcze,
- ↻ mieszkańcy powiatu charakteryzują się wysokim poziomem przedsiębiorczości,
- ↻ istnieje wystarczająca liczba i optymalna struktura podmiotów gospodarczych,
- ↻ system komunikacyjny na terenie powiatu jest rozbudowany i drożny,

- ⇒ występują atrakcyjne i w pełni przygotowane tereny pod inwestycje,
- ⇒ w powiecie zapewniony jest ład urbanistyczno-architektoniczny,
- ⇒ powiat jest profesjonalnie zarządzany,
- ⇒ działania na rzecz rozwoju powiatu są w pełni skoordynowane.

Strategia Rozwoju Gminy Krobia na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Krobia na lata 2014-2020 jest podstawowym narzędziem prowadzonej przez samorząd gminny polityki rozwoju lokalnego. Jest to dokument strategiczny o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki (działania) rozwoju gminy do roku 2020, opartym na rzetelnej analizie możliwości regionu. W niej sformułowano misję i wizję, a przeprowadzona diagnoza otoczenia strategicznego gminy, jej potencjału oraz analiza SWOT, pozwoliła na ustalenie priorytetów, celów (strategicznym, operacyjnym) i działań, zmierzających do realizacji misji Gminy Krobia.

Misja (*Tworzenie warunków do trwałego, zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju z mieszkańcami, poprzez mieszkańców i dla mieszkańców, w poszanowaniu tradycji, przy wykorzystaniu posiadanego potencjału i innowacyjnych rozwiązań*) tutaj określa kierunek podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania lokalnych problemów oraz definiuje zbiorowe potrzeby wspólnoty samorządowej, które są zaspokajane przez jednostki wskazane w ustawie o samorządzie gminnym. Wizja natomiast (*Gmina Krobia - Gmina przyjazna mieszkańcom i przedsiębiorcom, z rozwijającą się infrastrukturą techniczną i społeczną, stwarzającą bezpieczne warunki do życia, wypoczynku i inwestowania, w poszanowaniu środowiska naturalnego oraz wielowiekowej tradycji*), która nadaje kierunek strategii i stanowi podstawę do właściwego określenia oczekiwań oraz potrzeb społeczności lokalnej, jest pomysłem na przyszłość.

Zatem cel to plan na przyszłość. Jego realizacja oparta jest o działania uwarunkowane sytuacją gospodarczą, finansową i społeczną (które oczywiście są mierzalne, ambitne, realistyczne i określone w czasie).

Wyszczególnione w niej priorytety, cele i działania nie tworzą układu hierarchicznego. Z punktu widzenia niniejszego GPOŚ najistotniejszymi z nich są:

Priorytet: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej gminy;

Cel strategiczny:

- I. *Ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego* (w niej m.in. celami operacyjnymi są: uporządkowanie gospodarki ściekowej, odbudowa systemu melioracyjnego czy zapewnienie bezpieczeństwa pod względem zaopatrzenia w wodę oraz zwiększenie obszaru i poprawa estetyki zielonych terenów publicznych);
- II. *Rozwój turystyki i rekreacji w szczególności poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego*;
- III. *Tworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju Gminy Krobia*.

Do każdego celu operacyjnego określono odpowiednie działania; wśród nich najważniejszymi dla opracowywanego GPOŚ są m.in.: budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, remont stacji uzdatniania wody, utworzenie ni punktu selektywnej zbiórki odpadów, budowa oczyszczalni ścieków, edukacja ekologiczna mieszkańców, kontynuacja programu usuwania materiałów zawierających azbest, budowa i promocja instalacji OZE, dokonywanie nasadzeń śródpolnych, renowacja parków i skwerów itp.

Ponadto w Strategii wskazano, że realizacja celów wymagać będzie wielopoziomowego i partnerskiego podejścia do rozwoju. Sposób finansowania działań niezbędnych do realizacji celów w niej wskazanych można określić w sposób ramowy poprzez wskazanie możliwych źródeł finansowania (bez uszczegóławiania poziomu dostępnych środków).

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Krobia, luty 2016

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) jest dokumentem strategicznym, obejmującym swoim zakresem cały obszar terytorialny Gminy Krobia. Jego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, gospodarcze i ekonomiczne. Ponadto dokument ten ma na celu przeprowadzenie analizy możliwych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, których wdrożenie przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii, zwiększenia produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a tym samym do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Niniejszy dokument jest narzędziem mającym przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020. Cel strategiczny Planu koncentruje się na „*Poprawie jakości środowiska naturalnego gminy Krobia dzięki działaniom na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla*”, a możliwy jest on tylko poprzez realizację celów operacyjnych, które sprecyzowano jako:

- *Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii na terenie gminy oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów komunalnych;*
- *Modernizacja źródeł ciepła oraz wzrost zastosowania odnawialnych źródeł energii w produkcji energii użytkowej w sektorze mieszkalnych;*
- *Zmniejszenie emisji wywołanej transportem;*
- *Wzrost świadomości ekologicznej w sektorach usług, przemysłu i budownictwa;*
- *Promocja i edukacja interesariuszy Planu w zakresie idei proekologicznych oraz uwzględnienie gospodarki niskoemisyjnej w dokumentach strategicznych gminy.*

Planowane zadania będą realizowane przez gminę w ciągu najbliższych 6 lat z perspektywą kontynuacji gospodarki niskoemisyjnej po 2020 roku.

Postęp w realizacji zadań wdrożonego Planu powinien być na bieżąco monitorowany, aby w przypadku niezadowolających efektów mieć możliwość skorygowania obranej strategii. W tym celu niezbędne jest zaangażowanie wszystkich podmiotów - interesariuszy, uczestniczących w walce z niską emisją.

Inne programy i plany

Spośród innych programów i planów szczególnie istotne znaczenie dla ochrony środowiska mają:

- Energetyka odnawialna w Wielkopolsce – uwarunkowania rozwoju, Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Krobia,
- Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011r., Nr 40, poz. 451);
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej podjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą XXXIX/769/13 z dnia 25 listopada 2013 r. (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z dnia 23 grudnia 2013 r. poz. 7401);

- Program udrożnienia rzek w województwie wielkopolskim, Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Poznań 2004;
- Program małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, Poznań 2005;
- Program Ochrony Środowiska Gminy Krobia na lata 2009-2015 (aktualizacja) przyjęty przez Radę Miasta Krobi Uchwałą XLVIII/391/2010 (*Załącznik nr 1*) z dnia 29 marca 2010 roku.;
- Plan Gospodarki Odpadami na lata 2009–2015 Aktualizacja Gmina Krobia przyjęty przez Radę Miejską w Krobi Uchwałą XLVIII/391/2010 (*Załącznik nr 2*) z dnia 29 marca 2010 roku;
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015–2022 przyjęty przez Radę Powiatu Gostyńskiego Uchwałą nr VI/38/15 z dnia 21 maja 2015 roku;
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu Gostyńskiego na lata 2014–2022 przyjęta przez Radę Powiatu Gostyńskiego Uchwałą nr XXXVI/307/13 z dnia 19 grudnia 2013 r.;
- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krobia na lata 2007–2013 przyjęty przez Radę Gminy Miejskiej Uchwałą nr XXI/154/2008 z dnia 21 maja 2008 roku;
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 przyjęta przez Radę Miejską w Krobi Uchwałą Nr XLIX/390/2014 z dnia 21 sierpnia 2014 roku;
- Aktualizacja Programu ochrony środowiska na lata 2013–2016 z perspektywą na lata 2027–2020 dla Powiatu Gostyńskiego przyjęta przez Radę Powiatu Gostyńskiego Uchwałą Nr XXXI/274/13 z dnia 29 sierpnia 2013 roku;
- Krajowy Program Gospodarki Odpadami 2022 przyjęty uchwałą nr 88 przez Radę Ministrów dnia 1 lipca 2016 roku;
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gostyńskiego na lata 2008–2032 przyjęty przez Zarząd Powiatu Gostyńskiego Uchwałą Nr 58/494/08 z dnia 16 czerwca 2008 roku;
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krobia przyjęty przez Radę Miejską w Krobi Uchwałą Nr XVII/119/2008 z dnia 18 lutego 2008 roku;
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon podjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XXIX/565/12 z dnia 17 grudnia 2012 roku (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z dn. 15.01.2013 r. poz. 473);
- Plan działań krótkoterminowych w zakresie B(a)P dla strefy wielkopolskiej podjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr V/126/15 z dnia 30 marca 2015 r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa Wielkopolskiego na lata 2011–2023 podjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2011 roku Nr XIV/208/11;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krobia – przyjęty Uchwałą Nr XXVII/218/2012 z dnia 26 października 2012 roku (uchwała w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krobia).

W każdym z powyższych dokumentów znajduje się szereg zapisów, które były bazą dla potrzeb opracowania danych oraz celów i kierunków działań niniejszego GPOŚ.

Odniesienia do najważniejszych przepisów prawa

- ⇒ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 672),
- ⇒ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353),
- ⇒ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.),
- ⇒ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tj. Dz.U.z 2016 r. poz. 250),
- ⇒ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 zezm.),
- ⇒ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.).

1.3. Metodyka

Opracowując aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krobia na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do 2024 roku główny nacisk położono na dostosowanie jego ustaleń do założeń krajowego, wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska, które jednocześnie stanowiły źródło danych dla różnych wskaźników statystycznych.

Innymi źródłami informacji były:

- Główny Urząd Statystyczny (GUS) w tym również Statystyczne Vademecum Samorządowca (BDL),
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WOIŚ),
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- raporty i informatory ochrony środowiska,
- akty prawne z zakresu gospodarki odpadami,
- dane ankietowe pozyskane z Gminy Krobia,
- dane znajdujące się w posiadaniu Gminy Krobia.

Do analizy możliwego oddziaływania instalacji na środowisko zastosowano:

- analizę użytkowania środowiska, istniejącego w Gminie oraz na terenach sąsiednich,
- analizę wizualizacyjno-fotograficzną,
- wywiad środowiskowy,
- analizę kartograficzną,
- ekstrapolację wyników dla podobnych inwestycji i opracowań literaturowych,
- analizy matematyczne,
- analizą indukcyjno-opisową.

Przedstawione w GPOŚ cele i zadania dotyczą okresu 2017–2020 oraz perspektywicznie do 2024 roku (zgodnie z założeniami wojewódzkiego programu ochrony środowiska). Okres referencyjny stanowią lata 2012–2014. Rok 2015 i 2016 jako bazowy wykorzystano w sytuacjach, dla których uzyskano odpowiednie dane.